

Motion till riksdagen 2013/14:C389

av Markus Wiechel m.fl. (SD)

Konsumenträtt vid lån

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att finansiella institutioner som erbjuder krediter till konsumenter ska stå under Finansinspektionens tillsyn.¹
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utreda införande av ett integritetssäkert heltäckande kreditregister med samtliga medborgares skulder.¹
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att kreditgivare som brustit i sin kreditprövning inte ska kunna vända sig till Kronofogdemyndigheten för att driva in sin fordran.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att förbjuda utfärdandet av snabblån.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en förändring av återbetalningskravet när det gäller bostadsbidrag.²
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att lagstifta om krav på amortering.¹

¹ Yrkandena 1, 2 och 6 hänvisade till FiU.

² Yrkande 5 hänvisat till SfU.

Fel! Okänt namn på

Finansinspektionen

Finansinspektionen registrerar namnen på företag som önskar erbjuda krediter. Finansinspektionen gör även vissa kontroller i fråga om lämplighet, men det krävs enbart tillstånd för de företag som kombinerar utlåningsverksamhet av krediter med inlåning. För två typer av företag som registreras hos Finansinspektionen kan myndigheten dessvärre inte ha samma tillsyn eller möjligheter till ingripande. Det handlar om verksamheter som bedriver inlåning från allmänheten samt företag som bedriver kreditgivning till konsumenter. Finansinspektionen lämnade den 7 april 2011 en rapport till regeringen med huvudsakligt förslag om att tillsynsansvaret för snabblån borde ligga på Finansinspektionen. Detta skedde i samband med antagandet av den nya konsumentkreditlagen och det är tydligt, inte minst med tanke på ökningen av obetalda snabblån, att det är en bra idé. Många kreditföretag följer uppenbarligen inte konsumentkreditlagen.

Regeringen bör återkomma med ett förslag om att alla finansiella institutioner som erbjuder krediter till konsumenter bör stå under Finansinspektionens tillsyn. De företag som inte sköter sig ska således också kunna förlora sitt tillstånd.

Heltäckande kreditregister – kronofogdens roll i samhället

Idag har kreditgivaren ett tydligt ansvar för att lämna information om den effektiva räntan. Kreditgivaren ska även göra en kreditprovning innan utbetalning skall ske. Enligt Konsumentverket, som granskat förfarandet, visar det sig att flera av bolagen som erbjuder snabblån brister i den mycket viktiga provningen, men även andra företag som erbjuder lån bör ha en god möjlighet att göra en enkel kreditkontroll. Av den anledningen är det högst nödvändigt att regeringen utreder införandet av ett heltäckande kreditregister med samtliga medborgares skulder för att förbättra företagens möjligheter till kreditprovning samt minska risken för överskuldssättning. Kreditregistret måste givetvis vara uppbyggt på ett sätt så att varje enskild persons integritet skyddas samt att företag inte kan använda sig av registret för fel ändamål. Kreditgivare som på ett eller annat sätt brustit i sin kreditprovning bör rimligtvis inte heller kunna vända sig till Kronofogdemyndigheten för att driva in sin fordran.

Största ansvaret för en god etik kring såväl marknadsföring som beviljande av kreditlån ligger självfallet hos kreditgivaren. Det är dock viktigt att det finns välfungerande konsumentvägledning för personer som behöver det. Detta innebär att det alltid ska finnas goda möjligheter för en kredittagare att få stöd genom goda kontaktmöjligheter. Information om vägledningen skall vara lättillgänglig i de fall lån erbjuds.

Förbud mot snabblån

De konsumentpolitiska och konsumenträttsliga områdena blir allt viktigare i en tid då handeln och globaliseringen ökar. Till skillnad från förr i tiden, då man med begränsade resurser var tvungen att enbart införskaffa det man absolut behövde för sin överlevnad, har vi idag en betydligt bättre levnadsstandard. Detta kan vi delvis tacka våra goda relationer till omvärlden för samt ökad handel. Samhället kan och bör se till att alla har en dräglig levnadsstandard, men med ökade möjligheter följer också ökade skyldigheter.

Som tidigare nämnt finns det idag större möjligheter. Det är betydligt lättare att exempelvis låna pengar och i vissa fall kan lånen vara högst nödvändiga. De kan ibland till och med vara bra, om man exempelvis söker investera i ett nystartat företag eller kanske i en fastighet. Sedan finns det de lån som är alltför enkla att skaffa, nämligen de så kallade snabblånen. Snabblån handlar ofta om låga lånebelopp med korta löptider och givetvis går det således också snabbt från själva ansökningen till utbetalningen i de fall utbetalning beviljats. För den kredittagare som inte tänker sig för finns således också en stor risk att räntan är mycket hög.

Under 2012 har antalet obetalda snabblån ökat markant. Enligt Kronofogdemyndighetens statistik inkom det 53 709 ansökningar under 2012 som rörde betalningsförelägganden av obetalda snabblån, vilket är en ökning med 62 procent jämfört med 2011.

Exempelvis är snabblån via sms så enkelt att få, så att många konsumenter kanske rent av inte tänker igenom sitt lånebeslut. För personer som behöver pengar för en viktig investering eller för att fylla ett verkligt och nödvändigt behov borde det rimligtvis inte vara några problem att ta ett vanligt lån. Konsekvensen av obetalda snabblån är inte sällan betalningsanmärkningar vilket försvårar tillvaron för en enskild person på flera sätt. Det kan således också innebära en ökad risk för överskuldssättning. Snabblån fyller kort och gott inte tillräckligt nödvändiga behov som kan vara viktigare än skadan de kan orsaka, därför bör denna typ av lån förbjudas.

Återbetalningskrav gällande bostadsbidrag i fall av erhållet arbete

Idag är bostadsbidraget inkomstprövat årsvis vilket innebär att om lönen höjs, eller om du gått från arbetslöshet till arbete, ska du anmäla det till Försäkringskassan. Om din inkomst överstiger 87 000 kronor per år kommer du få återbetalningskrav för bostadsbidraget, vilket över 67 000 svenskar tvingats till då deras inkomst ökat under 2012.

Låt säga att en person är arbetslös i nio månader, då har vederbörande rätt till en viss ersättning, men riskerar samtidigt bli återbetalningsskyldig om samma person fått ett jobb vars lön gör att beloppet överstiger 87 000 under året. Kortfattat innebär det att om personen börjar jobba så tillkommer ett

Fel! Okänt namn på

tvång på att betala tillbaka pengar, vilket således kan minska incitamentet till att jobba. Vederbörande skulle nämligen lika gärna kunna sjukskriva sig en längre stund för att slippa återbetalningskravet, vilket skulle vara ett mer ekonomiskt lönsamt alternativ.

För en person som redan har det svårt att få hushållsekonomin att gå ihop kan en indirekt straffavgift på arbete vara förödande. Stimulanser till att gå tillbaka till arbetslivet krävs, inte bara för samhällets bästa, utan även för de människor som idag har det svårt ställt ur ett ekonomiskt perspektiv. Med dagens tröskel minskar chansen att arbetslösa med bostadsbidrag går från ekonomiskt beroende, från stat eller kommun, till egen försörjning, vilket således innebär att dagens regelverk måste ändras.

Sverigedemokraterna föreslår därför att reglerna ändras så ingen återbetalning skall behöva göras av bostadsbidraget beroende på att inkomsten höjs under året på grund av erhållande av arbete.

Krav på amortering

De svenska hushållens skulder i förhållande till disponibel inkomst är för närvarande rekordstora. För 10 år sedan låg skuldkvoten på ungefär 100 procent, idag på omkring 170 procent och därmed bland de högsta i världen. Lyckligtvis har Sverige än så länge förskonats från en krasch på bostadsmarknaden, men i takt med att skuldsättningen ökar så ökar även risken för detta.

Bankföreningen rekommenderade under 2012 bankerna att införa krav på en buffert på ca 25 procent av bostadens värde och de konstaterade att nya lån som är kopplade till bostaden och överstiger 75 procent av bostadens värde bör amorteras. Det är ansvarsfullt att fortsätta på den linjen, och en god start för en sundare lånepolitik på bostadsmarknaden.

Ett lagstadgat amorteringskrav behövs för att kunna stoppa en eventuell sprickande bostadsbubbla, som kan vara förödande för så många människor i Sverige. Ett amorteringskrav skulle kunna dämpa den växande nybelåningen och öka förståelsen för vad det innebär att låna pengar och befintliga skulder kan amorteras ned mot hållbara nivåer.

Stockholm den 2 oktober 2013

Markus Wiechel (SD)

Carina Herrstedt (SD)

Björn Söder (SD)

Johnny Skalin (SD)